

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΠΕΘΑΜΕΝΟ

— Νά είν' αυτά σουδάκια, νάσαι μέντες !...

Νέμα κοκόσι !...

(Συνέχεια και τέλος).

« Ή ώρα περνούσε... Αζούγαμε στους δρόμους τους στρατιώτες να φράζουν για κατάλημα. Παντού τους έλεγαν τα ίδια λόγια :

— Νέμα κοκόσι !... Νέμα !...

« Ο Μπελάνας θύμονε με την άφιλοξενία των Βουλγάρων, άναβε και κόρωνε : — Μωρέ τί σόναρα είτόντοι οι Γούργαροι ! Στήν Έφράνησο, μωρέ, Όβρηός νάσαι, σ' άνοιγουνε αύ χριπίησις...

Μιά νενοική ίπερευσηθρία με είχε πιάσει. Τό μουτήριο του θανάτου, που έτελείτο διπλά μας, σ' ένα συνάδελφό μας, σ' ένα που ήταν χθές άπως και μες και τώρα κείτοταν χωρίς κανείς να μπορεί να τον βοηθήσει, με ένα ταρωχή μεγάλη. Μου ήρθε να βγω έξω στον άέρα τον καθαρό, μοκέρια από τόν κρυό θάνατο, που λίγο-λίγο, σαν ποτιάζα, ροκάνιζε τη ζωή του στρατιώτη.

— Ξέρεις τί έπαθα προχτές ; μάς είπε Ξεφανό ο Μπελάνας, για να κόψη την άγρια οσωτή π' άπλόκωνταν γύρω μας...

Και μάς διηγήθηκε πως μπήκε σ' ένα ερμιονιόνο σπίτι Τούρκικο. Έκει, καθώς κοιτάς να βρή και να φά, είδε λίγο άσπρο άλειφί μέσα σε μία τασανάκι κίτρινη. Τό παίχτει, τό ζυμώνει, τό ζυμώνει και ζυμωνιός δεν είχε. Όσο νερό του έφριχζε τόσο καί περισσότερο ζητιόσε. « Πίσω μου σ' έγω, Σατανά ! και ελε και μία πευααααα ! Τό μουτήρισε μου σ' αύτός και τό πέρταζε άπως-άπως μέσα σ' ένα φουόνο να ψηθή ! Όπως κι' αν είναι, είλε, ελά τό φάω... Όταν Ξαναίνοιξε τόν φουόνο να ιδή αν ήταν έτοιμο, τί να δή. Τό φουόι είχε σκάσει, είχε τριψή και είχε γίνει σάχτη.

— Τι ήτανε, λέτε, μωρέ παιδιά τ' άλειφί ; — Τι ; — Ήτανε... στόκος, διάλοος πάφ' το' άποψαιμένους του !...

Συγοηλάσαμε όλοι με τό πάθμιά του. — Αιμή γωό ; είτε ο Ζέρβας. Ίγώ τί έπαθα ; — Τι ; Και σύ ζυμιόςε στόκο γ' άλειφί ; — Ίγώ έπαθα χειρότερα άκόμα...

Έίχαμε λημονήσει τόν στρατιώτη που διπλά μας άγωνιόσε και άφροσιωθήκαε στη διήγησι. — Δοιπόν άκούτε, έξακολούθησε ο Ζέρβας. «Όταν μπήκαε στα Γιαντιόα, έμπήκα σ' ένα μαγαζάκι που ήταν δίλο γιάλειε και μπουκάκια μεγάλα και μικρά !... Κιτάτω απ' εδω, κιτάτω απ' εκεί, τί διάολο να πάρω ; — Για πλάτσικο επήγγαμε ;

— Τι πλάτσικο μωρέ παιδιά, που είχα τρεις μέρες να φάω. Έβλεπα τά κεραμιδιά και νόμιξα πως ήταν λαζμάια !... Κιτάτω λοιπόν από δω, κιτάτω από κει, τί διάβολο να πάρω ; Νάσαι σουδάκια, είπα, νάσαι μέντες μέσ' στα μπουκάκια ; Έκείνη τή στιγμή να κ' έβαινε λοζιά. « — Τι θέλεις, έφωνα, εδω ; μου λέει. « — Τι είν' τδω, ουόθ λοζιά ; » τ' λέου. « — Φαρμακείου, μ' λέει. « — Φαρμακείου ! Φτοι ! Του... γονιάτο του μέσα, συλλογιόστρικά !... Όλοι μπήκαν σ' ένα μαγαζάκι κ' ίγώ σ' εσπιασαρία ; Κάθε φτωχός κ' ή Μοίρα του δηλαδή. « — Τι να πάρω, κίθ λοζιά ; τόν Ξαναρωτού. « — Τι να πάρω, κακομοίρη, που δώ φαρμακωθήσι ! Νά, πάρε τό «Νεστλέε.

« — Τι είναι, κίθ λοζιά, τού Νεστλέ ; « — Γάλα που τό έχουν και νεινή στην Εβρώπη, σαν άλειφί. « — Γάλα ! Γάλα, άλήθεια, κίθ λοζιά ; « — Μάλιστα. « — Μωρέ τί κάνει ή Γωόα ! Και ζυμώνει και ψουμά μ' αυτό ; Δεν άκουσ' ο λοζιάς. Γαλατάτα του Θεού, είπα κ' έγώ και φορτώθηκα «Νεστλέε, Γέμμα σκακίδιο, τσίπες, γυλιό... Τρόμαξα, που λέτε ως που να πάω στό λόγο απ' τό βάρου του. «Όταν με είδε ο λογαγός που πήγαινα σειώντας και κοινώντας :

« — Τι είναι αυτό, μωρέ χαζέ ; μου φώναξε. « — Γαλατάτα τρυμμένο, κίθ λοζιμέ, τού είπα. « — Γαλατάτα τρυμμένο ! Τι γαλατάκι... τρυμμένο είν' αυτό ! Όχι να μνη εν' κουπανιόμο ! Κιτάται, τί να ιδή !... « — Μωρέ, μου λέει, άραφουσί πήρες, που τρώνε τα μικρά παιδιά ! Ού να χαθής, χαμένο !... Με πήρ' ο διάλοος, μωρέ παιδιά, σαν τάκου-

σα, σκίστηκε ή γή και με κατάπτε !... Έβγαινα κορόιδο, θέατρο του λόγου κταντάτ !...

***

« Η φαιδρή του πολέμου ιστορίες μες Ξανααν να λημονήσωμε, για μία στιγμή, την άγονία του θανάτου του Κοσμά. Τά ξύλα είχαν λιώσει στη φωτιά και τό κρυό άγχιος να μάς πιάνη, ξεποντας, θαφρες, κ' ανεβαίνοντας αγάσισα στό σώμα μας έπάνω. Έσκοντούσαμε τ' άπομεινάκια των Ξύλων για ν' άναφούν, όταν ο Ζέρβας στήλωσε Ξεφανό τ' αύτί του.

— Για σωπάτε !... Έπειταμε άμύλητο, φοβισμένοι. Τι να συμβαίνει άραγε ; Είχαμε γίνει τόσο ελπίστεις που και τό σόφισμα των άναμμένων Ξύλων στη φωτιά μάς Ξάφριζε.

— Ξεφρίχσε, που φαίνεται ! ψηθίσις ο Ζέρβας. Σπρώθηκε ετόθς και έπληρώσε τόν στρατιώτη, που σαν σωρός χόμιατος κείτοταν μέσα στό σκατάδι.

— Μωέ Κοσμά ! Μωέ Κοσμάδω !... του φώναξε. Θέλεις τίποτε, μωρέ ; Για μία μον, βρε άδερφέ μου !

Μό ο Κοσμάς ουτε μιλούσε, ουτε κ' ήθελε πλέον τίποτε. Είχε ξεψυχήσει !... — Σαν τό κεράκι έβουσε, είπε ο Ζέρβας και έπήρε ένα φλογισμένο να κινάει και τό πλησίονε κοντά στό πρόσωπο του νεκρού.

« Ο άμορος !... Κείτοταν εκεί νεκρός, μ' άνοιχτά τά μάτια, που άναφγγέλιαν άμνητήριά στον νταλιού τό φως και τό στόμα άνοιχμένο. Κάτι σαν άχη μου φάνηκε πως έβγαινε απ' τό στόμα του. — Αυτή να είνε ή ψυχή ; σκέφθηκα. Και έτρεξα και χριπίησα την πόρτα να ερθουν οι Βούλγαροι. Άλλά αυτοί δεν έταράχτηκαν διόλου.

— Μωρέ πέρταε, σούλαρε, τούε λέω. Κάτι βάρβαρε ; βουχίζε φωνές που ήρθαν από μέσα. — Γκόσο ! Γκόσο ! Γκόσο ! (Ο Θεός) !... «Όταν έγύρισα, ο Ζέρβας τόν είχε πιά ταστολήσει. Τού είπα δόσε μ' ένα μαντήλι τό κεφάλι του, τόν είχε σταφώσει τα χέρια και καθήσαμε όλοι γύρω του άμύλητο, άποσβολισμένο μπρος στό θάνατο, που ήταν μαζί μας εκεί μέσα, στό σκατάδι !...

Δεν Ξέρω πούση ώρα περσιε και πως έτσι καθισμένους, άμύλητους, μέσα στό σκατάδι και τή οσωτή, μάς πήρε όλος ο βίφος. Είχε νιστάξει κ' ή φωτιά κ' είχε πέσει και αυτή σ' εσταχτομένη θράκα. Κοιμώμονα έναν ύπνο ελαφρό, γλυκίτατο, όταν κίποιμος κρότος μ' έξύλησε. Πετιόικια, κιντάτω... κάτι σάλευε διπλά στό νεκρό. Άνατριχίλλα μ' έπαισε... Τινάχτηκα άπάνω Ξαναγινόμενος, τρομαγμένος.

— Άναστήθηκ' ο Κοσμάς !...

«Από τό φως όμωσ που έμπαινε από τις χωμαμάδες του παραθύρου—είχε από ώρα Ξημερωόσει—είδα την γρηή Βουλγάρα να στέχη κοντά στό νεκρό σαν Ξυλαμωμένη.

— Τι κάνει αύτου, σύ ; τή ρώτησα.

Είχε κηή κομμά στην χάμαρα και έφραζε τό νεκρό στρατιώτη !... Δεν τού βρήκε τίποτε σχεδόν και τσιέλες του. Ένα σουμά κολοκοτρώνη, ένα μωζοαντήλιο, ένα τασακίσι, κάτι κομπάκι, γράμματα και λίγες πεναποκελάρες. Άπό την ταρωχή της, για να φύγη γρηήγορα, τής πέσαν μάθο-δω δεκάρες και ο κροτός τους μ' έξύνησε και άλαφιασμένο. Ο Ζέρβας που Ξύτησε κ' αύτός από τόν θόρυβο κ' ένόμισε άμέσως τί συνέβη, τής τά πήρε πίσω με ένα τινάγμα τόσο δυνατό, που λίγο έλειψε να τήν ξεχρησίσει. Έπέταξε βότερα τά γράμματα, που τά θεωρούσε άχρηστα κ' έτώλε τά άλλα μικροσπαράγματα στό μαντήλι, για να τά παραδώσει στό σύνταγμα.

Έπήρα ένα από τά γράμματα και τό άνοιξα. Τού έγραφε ή μάνα του με Ξένο χερι :

«... Ξείσκιωσε τό σπίτι, παιδι μου, από τότε που ήρθες, και ή μαίρες κίμαρες άδειασαν ! Τά μικρά μου βρουσιόλας έβγαλαν και με ποτιόσαν, άγγαντεόντας τόν δρόμο να γρήσις...

« Σαν τό καντήλι, που άβουστο από την ήμέρα που ήρθες, στο «κόνισμά μας φέγγει, κάθα βράδυ σά... Με τόν θάνατο εκεί κοντά μας...

Όβρηός νάσαι σ' άνοιγουνε

Σαν τό καντήλι μπρος στό εικόνημα τής Παναγιάς

Με τόν θάνατο εκεί κοντά μας...

ΤΡΥΦΕΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

|| Η ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΜΙΑΣ ΑΓΓΛΙΔΟΣ ||

Συνοχίζομεν καί σήμερον τήν δημοσίευσιν τών ερωτικών επιστολών μιάς Αγγλίδος, περί τής οποίας γράφαμε στο προηγούμενον φύλλο, όπου εδημοσιεύθησαν καί ή πρώτες επιστολές :

Επιστολή τετάρτη

Αγαπημένε μου, Αν ετάραχη κάτι στον Έρωτα, πού να μή τό Ξέρω, δί- δισε μου το γρήγορα. Είμαι δική σου. Αν ετάραχη λύπη, πού πρέπει να τήν δεχθώ, δώσε μου τήν. Άρκει μόνον μαζέ μ' ατήν να αισθάνομαι καί τόν ερωτά σου.

Ω! αγαπητέ μου φίλε, γά- νομαι όταν σεαφθά, τί θα ή- τάν ή ζωή χωρίς έσú ; Ο ήλιος θα έπεφτε από τόν ούρανό μου.

Μού άνοιγεις τά μάτια μου με τά φίλιά σου καί τά βλέπω όλα όφθαλα καί όλα φωτεινά.

Είμαι για μένα κάτι περι- σσότερο από ό,τι μπορούσε πο- τε να φαντασθή τό φτωχό μυαλό μου! Αν βασάνιζα τό νοú μου να φαντασθή τόν πα- ράδεισο, ποτέ, μη ποτέ δεν θα μπορούσα να τόν φαντασθώ χωρίς έσένα. Έπί είσαι ό δικός μου ό

παράδεισος, σù είσαι ή ζωή μου!

Είμαι κάτι τι νέο καί για τόν ίδιο έαυτό μου, από τότε πού σέ γνώρισα. Ο Θεός να σέ άνταμείψη γι' αυτό.

Ακόμη καί ήν μου έβλεπεις τά μάτια μου, ακόμη κι' άν μ' έκανε τυφλή, ποτέ δεν θα μπορούσες να καταστρέψεις ό,τι μέσα μου δη- μοιούργησες.

Καί αυτοί οι θεοί δεν μπορούν να Ξανατάρουν ό,τι έδωσαν.

Τò να είμαι δική σου, είνε δώρο τών θεών, είμαι βεβαία γι' αυτό, καί έτσι κανείς δεν μπορεί να μου τό Ξανατάραξη.

Φίλησέ με, δικέ μου.

Είμαι έγώ τό δνιουοργήμα σου.

Πέφτω στο χροεββάτι αυτή τή στιγμή κι' ή καρδιά μου φέρει ά- ναχτήντας σέ...

Καλή νύχτα, πρίγκιπά μου!...

Επιστολή πέμπτη

Πολυεπόμενη μου.

Μού έδωσες μια ήμέρα άνοιξοεις, προτού αναλυσθού οι λάγοι κι' άνθίσουνι τά δέντρα—ή εποχή τού Έρωτα πού πάντα ή ψυχή μου νοσταλγεί. Η καρδιά μου ήταν γεμάτη από πένθος καί από μελαγχολία, τίς ήμέρες τούτες τίς κρυές, τίς ύγρες—από μια βαθειά μελαγχολία, ένó σù άπουσίαζε, ένó βρισκόσασαι κίετον στον κόσμο...

Η άνοιξις είνε μικροί άκόμη, παρακολύ μακροιά, έφάσον σù δεν γυφίζεις.

Φαίνεται όει ένα από τά γράμματά σου χάθηκε. (Ξαναγράψε το αγαπημένε μου, Ξαναγράψε όλα όσα έλεγες καί όλα όσα λησιάνησες να πής καί όλα όσα δεν εφορτάσες άκόμη να γράφεις).

Στή σημερινή επιστολή σου ήταν ένα μυστηριώδες χαριτωμένο, στο όποιο εμφανίζαν καθαρά τό σημάδι τού νευρολόγ διακτύλου σου—χαριτωμένο ήταν, γιατί εστήριζε τό μάγουλό μου άπάντου του καί σù αισθάνθηκα.

Ας επανέλθω ήμιας πάλι στον άνοιξιατικό καιρό μου.

Σέ μια στιγμή, μ' ένα σου γράμμα, μού έδωσες όλόκληρη βδο- μάδα άνοιξοεις, καλοκαιριού, πού ήζα τόσο έπιθυμείσι. Γιατί μού έ- γορασες ότι ό ήλιος έλαμψε άπάνω σου άκτινοβόλος κι' ότι σέ αγά- λιασε με τίς χροσές του τίς άχτίδες καί ότι σέ περιέβαλλε με τή θεία τήν φωταύγειά του ;

Πούδς ήλιος, πού ήλιος είσαι σù, πού μού δίνεις ζωή όταν με άγ- καλιάσεις καί φωτίζεις όλη μου τήν βαρβαρή!...

Η μήπως είνε καί άλλος ήλιος σ' αυτά τά μέρη ;

Μού γράφεις έπειτα ότι τά γράμματά μου σου άφάσον. Άλήθεια,

νομαι κι' έγώ καί καθε πρωί πέρνω έλιπίδα!... «Επιτοίχισα πειά στο παράθυρο, προομένοντάς σε να γυρί- σης!...»

Μά άλλοιμόνο! "Από τόν δρόμο" πού τόν περιμένει ποτέ πειά δεν θα τόν δη!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

αγαπημένε μου; Πές μου το καί πάλιν, βεβαίωσέ μου το, για να πεισθώ τελείως.

Όταν αυτό συμβαίνει, αισθάνομαι για τά γράμματα αυτά, τά φτωιά αυτά γράμματα, στα όποια αγωνίζομαι να κλείσω τήν ψυχή μου, τά αισθήματα πού αισθάνεται μια ύστερημανη μητέρα για τό παιδιά της.

Τά γράμματά μου... Φεύγουνε, πετούνε γοργά από τή φοιληά τους, αλλά πολύ φοβόμαι ότι φτάνουνε σ' έμένα με τά φτερά απασμένα, γιατί έχω τόσα πολλά να πούν καί τόσο άσημα τά λένε...

Η ψυχή μου ανέβριζε καί έντιζε τό πνεύμα μου.

Σù στέλνει τό γράμμα μου αυτό, άπάνω στής ψυχής μου τό φτερά.

Επιστολή έκτη

Πολυαγαπημένε μου.

Πώς θα κατορθώσω ποτέ, με τίς φτωχές καί άτελείς αισθή- σεις μου να έκφραζόμεθα τελείως; Αγαπημένε μου... Σε αγαπώ, σέ αγαπώ, σέ αγαπώ! Τοσοι άντρες σ' έδω λέξεις τό λέγονε. Σε αγα- πώ καί σέ φίλώ από μακροιά έκατό φορές στο λεπτό τής ώρας. Άνοι- ξε λοιπόν αυτό τό γράμμα να βυθί μέσα ένα φίλι μεγάλο, μεγάλo σίν χιλια φίλιά καί χιλια φίλιά μεζεμένα σ' ένα!

Αν όλα στον κόσμο σκοτεινιάζαν γύρω μας, δεν θα μιάς έλεγαν τίχα τά φίλιά μας, παρακολύ καιά, έκείνο πού έπιθμεί ό Ένας γιό τόν άλλο ;

Είσαι ειλκρινής καί γενναίος καί τόσοσ όφθαλός, όποτε μια γυναικα φοβάται να σέ κοιτάξή.

Κ' έγώ ; Είμαι άπλούστατα έγώ, έγώ πού σ' αγαπώ καί... Άλλά έχι ! Είμαι άπλούστατα έγώ πού σ' αγαπώ καί ποτε άλλο... δεν έχω κανένα άλλο προσόν, κανένα άλλο άπλούτως.

Άπερφόρητος όλα τά ήθικά μου προτερήματα, δεν μού μένει πλέον τίποτε.

Είμαι μια Ξητιάνα καί μού είνε τόσο γλυκό να Ξητιανεύω για σένα !

Αδώς μου λίγα ψύχουλα από τόν έαυτό μου, από τό έγώ μου, τό όποιο τόσο μού άφήρησες!...

Πεινώ τόσο πολύ καί δεν μπορώ να τό δείξω παρά άγκαλιάζον- τάς σε έκατό φορές!...

Ω! σ' αγαπώ! Καί κλαίω για τόν χωρισμό σου καί δεν έχω λέξεις να σου εκφράσω τί αισθάνομαι.

Τά δάκρυά μου έχουν φτερά.

Ίδές λοιπόν, αγαπημένε μου, ίδές έδó σ' αυτό τό χαρ- τί μια κηλίδα βροχής—βροχής από τά μάτια μου—πού γεμι- ζει τό γράμμα μου με τόση σημασία.

Καλή νύχτα. Σε φίλώ. Σε άγκαλιάζω.

Πώς ; Σάν να ήταν για πρώτη φορά, ή για τελευταία ;

Όχι, αλλά για πάντα, πολυα- γαπημένε μου!

Κάθε φορά όπου σέ βλέπω ή σέ σκέπτομαι, τό σήμ- παν, όλοι οι κόμοι κι' όλοι οι ούρανοί, τό άπειρο, σινοφι- ζονται στα μάτια μου.

Σ' αγαπώ! Σ' αγαπώ!

Σ' αγαπώ!

Είθε μια καλή νύχτα μου να σου φέρη μίαν καλήν ή- μέρα!...

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

Τò πρώτο ήμερολόγιο έξε- δόθη στα 1457, στη Βιέννη, ή πρώτη ήμερολόγια βγήκε στην Άγγλία στα 1588, ή πρώτη Γράτσετα ιδρύθη στη Βιέννη στα 1171, τό πρώτο ταχυδρο- μείο συνεστήθη στα 1464, τό πρώτα ατμόπλοιο κατεσκευά- σθη στα 1830, κατά τόν ίδιο δέ χρόνο κατεσκευάσθησαν κι' ή πρώτες πέννες.